

Asia: VN/2351/2021

Luonnos hallituksen esitykseksi kuntien tilatietoja koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Pidätkö ehdotettavia lainsäädäntömuutoksia tarkoituksenmukaisina asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi?

Kuntien rakennusten kustannus- ja tilatiedot ovat tälläkin hetkellä hyvin laajasti julkisia ja kuntalaisten saatavilla. Digitalisaation kehittäminen on sinänsä aina hyväksyttävä tavoite, myös tilasioissa.

Investointipaineen pienentämiseen ei varsinaisesti tilatietojen kokoamisella päästä. Siihen työhön tarvitaan kunnissa hyvin tehtyjä palveluverkkoselvityksiä ja rohkeita päätöksiä luottamushenkilöiltä. Näistä selvityksistä muotoutuva kunnan toimitilastrategia johtaa lyhyiden tavoitteiden myötä laajempien tavoitteiden kuten tilakannan oikean määrän ja korjausvelan hallinnan sekä investointipaineen pienentämisen saavuttamiseen.

Onko mielestänne tilatietojen määrittelyssä (liite) oikeat ja riittävän tasoiset tilatiedot mukana?

Jotta tiedot saadaan vertailukelpoiseksi, on osassa kunnissa tehtävä varmasti suuri työ tietojärjestelmissä ja kirjanpidossa, joista tietoja mm. kerätään.

1990-luvulla tehtiin Kuntaliiton koordinoimana kuntien VERTTI-tietokantaa, jossa näitä samojakin tietoja kerättiin vapaaehtoisesti. Jo silloin huomattiin, että kunnat ovat hyvinkin erilaisia, sijainniltaan ja rakenteeltaan ja että kunnissa on hyvin erilaisia tapoja toimia, sekä myös kirjata ja rekisteröidä asioida. Vertailumateriaali tulee olemaan tässäkin lainsäädännön ohjaamassa tietojen keruussa vain suuntaa antava. Senpä tähden on tarkkaan mietittävä missä mittakaavassa tietoja kerätään ja kuinka paljon työtä kuntiin tällä lainsäädännöllä muodostetaan. Osa tiedoista voi edellyttää myös ulkopuolelta ostettavaa asiantuntijapalvelua.

Kunnat: Millaisia tietoja lisäksi tarvitsette kunnassanne onnistuneen toimipaikkaverkoston ja tilajohtamisen toteuttamiseksi?

Tilojen käyttäjien kuten koulujen ja päiväkotien tekemät palveluverkkoselvitykset ovat tärkeimmät kunnan tilakantaa ja toimitilajohtamista ohjaavat selvitykset. Näin tiloja suunnitellaan ja rakennetaan oikeaan aikaan sekä niitä ylläpidetään ja korjataan pitkäjänteisesti.

Lisäksi tarvitaan raportoinnin ja tilajohtamisen työkalujen kehittämistä.

Huomionne esitysluonnoksen vaikutusarvioinneista?

Kuntiin muodostuu lisää työtä, jotta kerättävä tieto saadaan yhteismitalliseksi. Työmäärä riippuu kunnan nykyisistä käytössä olevista järjestelmistä.

Arvioiduista vaikutuksista suuri osa on jo kunnissa saavutettu omilla toimenpiteillä. Kunnissa on mittava määrä tietoja kerättyinä vuosikymmeniltä mm. tilakustannuksista ja yhteistyötä tehdään jatkuvasti yritysten ja muiden yhteisöjen kanssa.

Mikäli tavoitteenakin mainittu digitalisaation kehittäminen tuo tullessaan toimitilajohtamiseen lisää työkaluja, sen pitäisi pitkällä tähtäimellä tuoda helppoutta mm. raportointiin.

Pidättekö ehdotuksia toteuttamisaikataulusta ja kaksiosaisesta etenemisestä tarkoituksenmukaisina?

Ensimmäinen raportointi tehdään esityksen mukaan vuoden 2023 tiedoista toukokuun loppuun 2024 mennessä. Hyvinvointialueen ensimmäinen toimintavuosi 2023 tulee oletettavasti työllistämään kunnissa toimitilajohtamista merkittävästi.

Kunnille olisi annettava aikaa luoda omat järjestelmät ja tietokannat valmiiksi mainitun käsikirjan edellyttämälle tietojenkeruulle.

Hyvän ja kattavan käsikirjan laatiminen ja kuntien valmistautuminen tietojen keräämiseen eri tietojärjestelmin ja laskelmin pitäisi toteuttaa vuoden 2023 aikana. Tällöin ensimmäinen raportointi tehtäisiin vasta vuodesta 2024 vuoden 2025 toukokuussa.

Muut mahdolliset huomionne esitysluonnoksesta

-

Olva Anne-Kaisa
Kuusamon kaupunki - Yhdyskuntatekniikan toimiala